

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13

Andreutkast (endelig utkast)
til program for perioden 2015-2019

Tromsø Venstre

venstre

1 **Om Venstre**

2 Venstre er et liberalt parti som vektlegger menneskets frihet og ansvar i utformingen av politikken.
3 Vi arbeider for et samfunn som gir alle frihet til å bli det man vil, derfor er en god skole som ser den
4 enkelte så viktig. Vår politikk for næringsliv og gründere henger også sammen med et ønske om å
5 gi folk muligheten til å følge sine drømmer og skape noe til gode for seg selv og for samfunnet. Vi
6 mennesker har ansvar for oss selv og for hverandre, og vi som lever i dag har et ansvar for ikke å
7 leve på bekostning av fremtidige generasjoner. Dette er kjernen i vår miljøpolitikk.

8
9 Vårt menneskesyn bygger på at alle mennesker er født like og frie, og det påligger et sivilisert
10 samfunn å sørge for at alle har det som trengs for å leve verdige liv. Venstre mener at alle fortjener
11 en ny sjanse hvis man trækker feil, og at samfunnet må stille opp med støtte til de som trenger det.
12 Venstre er pådrivere for stadig fornyelse i offentlig sektor, og vi vil samarbeide med private og
13 ideelle aktører for å sikre innovasjon og mangfold i velferdsordninger.

14 **Venstre forandrer Tromsø**

15 Venstre har sittet i byråd med Høyre og Fremskrittspartiet i en periode. Vi har samarbeidet om alt
16 fra etter- og videreutdanning av lærere, flere kollektivfelt, oppgraderinger i Tromsømarka, flere
17 helsesøstre, utbedring av nattehjemmet til planleggingen av et nytt badeland. Med Jonas Stein som
18 vår byråd har vi hatt gleden av å styre nærings-, idretts- og kulturpolitikken i fire år. Dette er
19 områder som er viktige for Tromsø og viktige for Venstre, og vi mener at Tromsø har blitt en enda
20 mer spennende kulturby de siste årene.

21
22
23 Tre forskjellige partier er ikke enige i ett og alt, men vi har vært enige de fleste større prioriteringer
24 og arbeidet ut i fra det. Vi mener at Venstres tilstedeværelse i byrådet og i kommunestyret har
25 bidratt til å gjøre politikken grønnere og mer sosial, det er en rolle vi akter å fylle også i neste
26 periode. Vi har fortsatt mange ideer for hva som vil gjøre Tromsø til et enda bedre sted å bo, og
27 håper at vi får muligheten fra velgerne til å gjennomføre enda mer med et større og sterkere Venstre
28 i perioden 2015-2019!

29
30

31 **Venstres fire hovedsaker i Tromsø er:**

- 32 1. Å gjennomføre en grønn og moderne transportreform
- 33 2. Å satse på kunnskap i skolen
- 34 3. Å prioritere mer til de som trenger det mest
- 35 4. Å legge til rette for utvikling av kultur, idrett og næringsliv i kommunen

36
37

38 **Om programarbeidet**

39 Programkomiteen ble valgt på årsmøtet i Tromsø Venstre 21. januar 2014. Medlemmene har vært
40 Kine Bergheim (leder), Erik Iversen, Bernhard Siebert, Irene Dahl, Aud Jektvik og Jonas Stein.
41 Komiteen la 27. oktober 2014 frem et førsteutkast som bl.a. ble diskutert på et åpent medlemsmøte.

42
43 Dette er programmets andreutkast, som skal behandles og endelig vedtas (med endringer) av
44 årsmøtet 21. januar 2015.

45
46 I programutkastet er det på fem steder uenighet i komiteen som har resultert i dissenser. Disse står
47 på sidene 8, 11, 24, 26 og 30 i utkastet.

1		
2		
3		
4		
5		
6	INNHOLDSFORTEGNELSE	
7		<i>side</i>
8	1. Samferdsel	4
9	2. Byutvikling	7
10	3. Miljø	10
11	4. Helse og omsorg	12
12	5. Kunnskap og oppvekst	16
13	6. Kultur	21
14	7. Idrett	23
15	8. Vekst og verdiskaping	25
16	9. Demokrati og deltakelse	27
17		

1. Samferdsel

2

3 Venstre ønsker en grønn, smart og moderne samferdselspolitikk i Tromsø. Skal byen løse dagens og
4 fremtidige samferdselsproblemer må det tas grep i neste kommunestyreperiode. Tromsøpakke 3 ble
5 vedtatt i 2012 og varer til 2016. Tromsøpakke 3 inneholder mye god og fremtidsrettet politikk, hvor
6 Venstre blant annet har fått gjennomslag for det nye kollektivfeltet langs Stakkvollvegen og flere
7 sykkelstier. Tromsøpakke 3 støttes også opp av de fremtidsrettete tiltakene i Sykkelparken Tromsø og
8 ikke minst Tromsømarka-prosjektet. Men Tromsø trenger en ny og mer kraftfull politikk i neste
9 periode. Venstre har viljen og tiltakene som trengs for å ta tak i utfordringene som kommer med en
10 by som vokser. Det vil selvfølgelig koste penger, men det vil gjøre det bedre å bo, arbeide og drive
11 næringsvirksomhet i Tromsø.

12

1.1 Bedre og billigere kollektivtilbud

14 Å gjøre kollektivtilbudet så billig og effektivt at det kan konkurrere med bilen er Venstres viktigste
15 samferdselssak i Tromsø. En ny Tromsøpakke 4 må bidra til at kollektivtilbudet løftes betraktelig
16 både gjennom flere og hyppigere avganger og nye investeringer i kollektivfelt for å bedre
17 framkommeligheten. I en ny Tromsøpakke 4 må også prisene reduseres, spesielt for månedskort, og
18 betalingssystemene moderniseres. Vi ønsker oss flere utsalgsteder for billetter og månedskort.
19 Venstre mener at ordningen med rabatterte priser for ungdom og unge voksne (16-29 år) er god,
20 men vi mener at studenter uansett alder bør reise billig i Tromsø.

21

22 For å støtte opp om mer kollektivtransport og en grønn byutvikling vil Venstre fortette boligbygging
23 rundt kollektivtraseene, slik at de kommer flest mulig passasjerer til gode gjennom hyppigere
24 avganger.

25

26 De siste årene har kollektivtilbudet i Tromsø dessverre blitt dårligere og dyrere. Troms
27 fylkeskommune har ansvaret for drift av kollektivtrafikken, mens Tromsø kommune har ansvaret
28 for infrastrukturen med busstopp og kollektivfelt. Det er på tide at disse sees i sammenheng og at
29 Tromsø kommune får ansvar for drift av kollektivtrafikken og kan sikre at en ny Tromsøpakke 4
30 bidrar til at også kollektivtilbudet blir bedre for byens innbyggere. Kommunen skal samarbeide med
31 Troms Fylkestrafikk for å sikre god flyt i trafikken mellom kommunene.

32

33

1.2 Raskt og trygt fram med sykkel

35 En viktig del av Venstres samferdselspolitikk er å stimulere til økt bruk av sykkel. Venstre vil derfor
36 jobbe for å øke antall kilometer gang- og sykkelveg, og forbedre vintervedlikehold på
37 sykkelvegene. Vi vil skille fotgjengere, syklist og bilister for å unngå konflikter og farlige
38 situasjoner, og etablere egne sykkelfelt på veien der det er hensiktsmessig. Venstre vil bygge flere
39 sykkelparkeringsplasser, også med tak. Venstre mener at ved åpning av kollektivfelt på
40 Stakkevollveien er det naturlig at kollektivtrafikken i størst mulig grad kanaliseres dit, slik at for
41 eksempel Dramsveien på sikt kan bli mer tilgjengelig for syklist og fotgjengere.

42

43

1.3 Elbil

45 Venstre ønsker å stimulere til mer bruk av elbil, og her har vi dessverre kommet altfor kort i
46 Tromsø. Vi trenger bedre infrastruktur, flere ladestasjoner, for at flere skal velge lavutslippsbiler.
47 Venstre vil bygge 100 ladestasjoner i Tromsø.

48

49

50

1 **1.4 Bybane**

2 Venstre vil jobbe for at det etableres en bybane i Tromsø. Strekket mellom Sentrum-
3 Stakkevollveien-Breivika-Jekta-Flyplassen har alle kvaliteter som kreves for en moderne
4 baneløsning som kan gå vekselvis over og under jorden. Vi har tenkt på dette når vi har arbeidet
5 med å få på plass to kollektivfelt langs Stakkevollveien, det er plass til en framtidig utbygging her.
6 En bybane vil redusere støvforurensing i byen og binde byen sammen på en effektiv, miljøvennlig
7 og moderne måte.
8
9

10 **1.5 Tromsømarka og grønne lunger**

11 Venstre mener at noe av det viktigste i Tromsø er å bevare byens grønne lunger og et turløypenett på
12 Tromsøya. Dette er også viktig for transport og folkehelse at Tromsømarka-prosjektet med å sette i
13 stand marka til å tåle mer bruk videreføres. Venstre vil jobbe for å bevare og utvikle grøntdraget på
14 øya gjennom turløyper med snarveiprojekt for gående og skiløpere.
15
16

17 **1.6 Nye veiprosjekter**

18 Bedre vedlikehold på veier er viktig for folks framkommelighet, men også i et miljøperspektiv med
19 tanke på skader og varighet på kjøretøy. En del av midlene i Tromsøpakke 4 bør brukes til
20 vedlikehold av veier.
21

22 Venstre er utålmodige når det gjelder en ny Kvaløyforbindelse, som må gjennomføres med felles
23 finansiering av Troms fylke, Tromsø kommune, Staten og brukerfinansiering. En ny
24 Kvaløyforbindelse vil kunne bidra til reduksjon av køutfordringene på Kvaløya og samtidig gjøre
25 det mulig med utvikling og nye boliger på Kvaløya. En slik forbindelse vil gi store muligheter for
26 utvikling av både byen og distriktet. Vi vil arbeide for at denne veiforbindelsen har høyeste prioritet
27 hos fylkeskommunen.
28

29 Venstre ønsker at E8 i Ramfjorden bygges så snart det lar seg gjøre og er positiv til brukerbetaling
30 dersom det kreves fra statlige myndigheter for å få ny veg realisert. Vi har stemt for østre alternativ,
31 men er åpne for andre muligheter dersom det er det som skal til for å få veien bygd i vår levetid.
32 Venstre er positiv til å legge deler av veien i tunnel som en mulig løsning.
33
34

35 **1.7 Park and ride**

36 Venstre mener at vi allerede har fungerende og uorganiserte park and ride-tilbud ved at det fins
37 steder på Kvaløya og på fastlandet, der bilister kan parkere bilen sin gratis og ta buss, gå eller sykle
38 inn til byen. Venstre er åpne for å utbygge egne park and ride-tilbud hvis bilister fra distriktet
39 etterspør det, men dette er ikke en prioritet i dag.
40
41

42 **1.8 Brukerbetaling**

43 Den lokale drivstoffavgiften er en forbruksbasert og ubyråkratisk ordning som har vært et viktig
44 verktøy i samferdselspolitikken i mange år. Samtidig er inntektene blitt stadig mindre i forhold til
45 kostnader på drift og bygging av vegsystemet. Om vi skal klare å løse de store oppgavene i
46 Tromsøpakke 4 må drivstoffavgiften økes noe fra dagens nivå. Dette vil også kunne utløse
47 betydelige statlige midler gjennom den statlige belønningsordningen for kollektivtrafikk og for
48 gang- og sykkelveger. Venstre vil samtidig sikre at minimum 20 prosent av inntektene fra
49 brukerbetalingen går til bedre vedlikehold av veibanen i Tromsø. Venstre er opptatt av å finne
50 løsninger som i mindre grad belaster bilistene i distriktet for oppgraderinger av alternative

1 transportløsninger i byen. Også bilister tjener på at bussen går oftere og i egne felt, da blir det
2 mindre kø og mer effektivitet i trafikken.

3

4 Venstre vil:

- 5 • Etablere «En ny samferdselspolitikk for Tromsø» som følges opp lokalt, regionalt og
6 nasjonalt
- 7 • Etablere en Tromsøpakke 4 på 8 år og investeringer og drift på over 1 milliard med en klar
8 grønn profil
- 9 • Prioritere flere bussavganger og billigere billetter
- 10 • Gi bussene bedre fremkommelighet i Tromsø
- 11 • Øke den lokale drivstoffavgiften for å få en stor og kraftfull Tromsøpakke 4
- 12 • At det bygges flere gang- og sykkelveger
- 13 • Utrede bybane
- 14 • At bygging av ny E8 i Ramfjorden startes
- 15 • At bygging av ny Kvaløyforbindelse startes

16

1 **2. Byutvikling**

2

3 I løpet av de siste fire årene har byrådet og kommunestyret vedtatt mange nye reguleringsplaner, og
4 en rekke byggeprosjekter er igangsatt og ferdigstilt. Antall nye boliger bygd i Tromsø sank under
5 årene etter finanskrisen, og byen er i ferd med å hente seg igjen. Byrådet har sendt på høring en
6 boligpolitisk handlingsplan som setter mål og prioriteringer for hvordan kommunen skal forvalte
7 sine eiendommer og spille en aktiv rolle på boligmarkedet, både for å bygge boliger for
8 vanskeligstilte og sørge for at boligbyggingen for øvrig øker. Venstre mener at boliger til sosiale
9 formål må spres ut i byen mest mulig slik at en unngår en opphopning av sosiale boliger i enkelte
10 områder.

11

12 Venstre vil

- 13 • Realisere tiltakene i den boligpolitiske handlingsplanen
- 14 • Tilrettelegge for at kommunale eiendommer brukes til såvel sosial boligbygging som annen
15 boligbygging
- 16 • Videreføre JA-holdningen til nye byutviklingsprosjekter som ble innført i 2011
- 17 • Legge føringer for byplanleggingen i områdeplaner og kommuneplanens arealdel
- 18 • Jobbe aktivt for at det bygges nok boliger og at boligbyggingen blir variert og tilpasset ulike
19 brukergrupper
- 20 • At det skal bygges minimum 900 boliger i Tromsø hvert eneste år, både i privat og offentlig
21 regi
- 22 • Sikre at sosiale boligprosjekter spres mest mulig slik at en unngår en opphopning i enkelte
23 områder
- 24 • Prioritere studentboligprosjekter, og støtte de planlagte prosjektene langs Dramsvegen og på
25 Isrenna samt nær Stakkevollvegen

26

27

28 **2.1 Fortetting**

29 En forutsetning for god byutvikling er at boligbygging og eiendomsutvikling bygger på fortetting, i
30 stedet for en byspredning som ofte betyr mer bilavhengighet. I de allerede tett bebygde områdene i
31 Tromsø, særlig på Tromsøya, er det ikke plass til at bebyggelsen kan spre seg nevneverdig. Venstre
32 vil i arbeidet med områdeplaner og kommunedelplaner jobbe for en best mulig fortetting, med nær
33 avstand mellom lokale bydelssentre og boligbebyggelse.

34

35 Venstre vil:

- 36 • Arbeide for at det blir kortest mulig avstander mellom viktige reisemål som arbeidsplasser,
37 boliger og næringsområder
- 38 • Videreutvikle og etablere lokale bydelssentra og møteplasser
- 39 • Jobbe for et bedre gang- og sykkelveinett i Tromsø slik at det er lett å velge bort bilen
- 40 • Arbeide for knutepunktfortetting langs kollektivfeltet i Stakkevollvegen

41

42

43 **2.2 Møteplasser og grønne lunger**

44 Venstre vil prioritere sentrumsutbyggere som planlegger uteområder og fellesområder som kommer
45 alle til gode. Ved økt fortetting og bygg i høyden blir dette svært viktig, og Venstre vil ha øye for
46 detaljer som gjør det triveligere også for beboere som bor i nærheten av og rundt nye bygg.
47 Takhager kan bli en mulighet.

48

49 Vi arbeider også for at Tromsø sentrum skal være livligere, og har ikke gitt opp drømmen om

1 mindre trafikk og flere folk i sentrumsgatene. Dette krever store omlegginger og vi har ikke lyktes i
2 å finne praktiske løsninger for å stenge f.eks sørenden av Storgata for trafikk i perioder, men vi vil
3 fortsette å ha dette i bakhodet både når det gjelder byutvikling og transport fremover.
4
5

6 **2.3 Tromsøya**

7 Tromsøya er den delen av Tromsø kommune der det bor flest mennesker i dag, og der byens
8 sentrum ligger. Venstre mener at det er viktig å sikre et levende sentrum som motvekt til
9 næringsarealene på Langnes. Som en del i dette må det legges til rette for flere boliger i
10 sentrumsnære områder. Venstre mener også at reguleringsplaner med flere etasjer og høyere
11 utnyttingsgrad er en naturlig del av fortettingen på Tromsøya. Dette vil også kunne bidra til at
12 risikoen for nedbygging av grøntområdene reduseres. Samtidig må boligbebyggelsen være variert,
13 og høyhus bygges der det ligger til rette for det. Det bør særlig legges til rette for å bygge høyt oppe
14 på Tromsøya. Kommunalt eide områder som ikke blir brukt bør vurderes solgt til boligbygging.
15 Venstre mener at mest mulig plasskrevende industri bør lokaliseres til Tønsvika havn når den står
16 ferdig.
17

18 Venstre vil:

- 19 • Sikre en variert boligmasse på Tromsøya
- 20 • Ha en positiv holdning til høyhus, samtidig som konkrete prosjekter ses i sammenheng med
21 bebyggelsen i det aktuelle området
- 22 • Bygge flere sentrumsnære boliger
- 23 • Etablere en sjøfront langs Tromsøysundet, med en sammenhengende havnepromenade fra
24 Skansen til Hålogaland Teater og Telegrafbukta
- 25 • Arbeide for at Tromsø sentrum er attraktivt for næringsliv, kultur og reiseliv og bevarer sine
26 historiske kvaliteter
- 27 • Bygge ut parkeringskapasitet under overflaten og utvide parkeringstunnelen
- 28 • Bevare Tromsømarka som gode friluft- og rekreasjonsområder
- 29 • Øke utnyttelsesgraden langs Stakkevollvegen, som snart får fire kjørefelt, ved å bygge
30 høyere
- 31 • At området til Bioforsk på Holt fremdeles skal brukes til forskningsformål
32

33 **Dissens**

34 Medlemmene Stein og Bergheim vil erstatte siste kulepunkt med følgende tekst:
35 *Apne for å flytte Bioforsk og regulere området på Holt til boligformål*
36
37

38 **2.4 Kvaløya**

39 I dag er boligbyggingen på Kvaløya sterkt begrenset på grunn av trafikksituasjonen. Med en ny
40 Kvaløyforbindelse vil muligheten til å planlegge for ny boligbygging bli bedre. En ny
41 Kvaløyforbindelse er derfor avgjørende for å kunne øke antall boliger i Tromsø.
42

43 Venstre vil:

- 44 • Realisere Kvaløyforbindelsen
- 45 • Vurdere å utarbeide en ny områdeplan for Kvaløysletta som sikrer knutepunktfortetting og
46 mer fortetting
- 47 • At områder ved Tisnes og Håkøya vurderes som nye områder for boligbygging
- 48 • Bevare/ikke bygge ned eksisterende naturreservat og bevaringsverdige naturområder
49

1 **2.5 Tromsdalen**

2 Kommunestyret har vedtatt ny lokalisering av skytebane til Kjoselvdalen. Venstre vil at arbeidet
3 med ny skytebane skjer så raskt som mulig slik at det frigjøres tur- og friområder i Tromsdalen.

4

5 Venstre vil

- 6 • Sikre at dagens skytebanetomt i Tromsdalen omgjøres til allment friluftsområde
- 7 • Arbeide for at det etableres en sammenhengende gangstrøk langs Tromsøysundet fra
- 8 Gammelgård til Tomasjordnes

1 **3. Miljø og dyrevelferd**

2
3 Å ta vare på naturen; jord, luft, vann og det biologiske mangfoldet, er avgjørende for vårt
4 eksistensgrunnlag og har verdi i seg selv. Venstre er optimister når det gjelder å finne løsninger som
5 fremmer vår livskvalitet samtidig som vi ivaretar naturen rundt oss. Venstre vil gjøre Tromsø til et
6 grønt bysamfunn; vi skal utvikle og bruke miljøteknologi og finne løsninger som også andre kan
7 benytte.

8
9 Omstillingen til et lavutslippsamfunn er krevende, men gir nye muligheter. I en verden hvor miljø-
10 og klimaproblemene blir tydeligere, vil de miljøvennlige samfunnene bli morgendagens
11 vinnere. Det viktigste generelle virkemiddelet Venstre vil benytte, er å forsterke den
12 transportreformen vi har påbegynt. Det blir noe dyrere å kjøre bil, men bedre og billigere å reise
13 miljøvennlig for kollektivtrafikanter, syklistene og fotgjengere. Se transportkapitlet for mer om dette.

14 15 16 **3.1 Fornybar energi**

17 Omlegging fra fossil til fornybar energi er nøkkelen i kampen mot global oppvarming.
18 Potensialet for fornybar energiproduksjon i Norge er stort, men Venstre er bekymret over tempoet i
19 den nasjonale satsingen. Tromsø Venstre vil bruke kommunens eierinteresser i Troms Kraft for økt
20 satsning på bølgekraft og tidevannskraft. Venstre er i positiv til økt vindkraftproduksjon i Tromsø
21 kommune. Venstre er positiv til utbygging av nye mikro- og småkraftverk i kommunen.

22 23 24 **3.2 Innovasjon og bærekraft innenfor kommunens drift**

25 Kommunen er storforbruker av strøm, og kan gjøre en forskjell på miljø og marked både ved å
26 energieffektivisere i nybygg så vel som drift, og å benytte seg av mer miljøvennlige energikilder.
27 Venstre vil gjennomføre økte ENØK-tiltak i kommunen for å spare strøm. All oljefyring i
28 kommunal sektor skal erstattes. Venstre vil også påse at større utbygginger skjer med stor bevissthet
29 rundt energibruk. Venstre mener at elbil-andelen i kommunen bør økes og at dette prioriteres ved
30 utskiftning.

31
32 Venstre vil:

- 33 • Arbeide for at det utvikles mer fornybar energi i Tromsø og i Nord-Norge
- 34 • Fjerne all oljefyring i kommunale bygg innen 2018
- 35 • Redusere kommunale gebyrer for nye miljøvennlige hus
- 36 • Redusere kommunale gebyrer for miljøfremmende tiltak og investeringer
- 37 • Fortsette arbeidet med å forbedre gjenvinning av avfall og redusere avfallsmengdene

38 39 40 **3.3 Dyrevelferd**

41 Venstre har i inneværende periode vært med på å finansiere Dyrenes hus, som vi lovde ved forrige
42 valg. Vi har også vært pådrivere for å vedta at kommunen ikke skal leie ut områder til sirkus som
43 viser fram ville dyr. I neste periode vil Venstre støtte en holdningskampanje om kastering av
44 katter, og vi vil se på mulige måter å styrke veterinærvakta. Venstre er opptatt av at eventuelle
45 kjæledyr eller husdyr blir tatt vare på når eiere blir syke eller på andre måter ikke er i stand til å ta
46 ansvar for dem. Venstre vil arbeide mot etablering av pelsdyrfarmer i Tromsø kommune.

47
48
49
50

1 **Dissens**

2 Et mindretall i komiteen ønsker et nytt avsnitt med følgende tekst:

3

4 **3.4 Urbant jordvern**

5 *Tromsø kommune har en variert landbruksvirksomhet og mulighet til å profilere et bynært landbruk*

6 *med lokal mat- og tjenesteproduksjon. Det er økende etterspørsel etter lokal og kortreist mat.*

7 *Samtidig er det som følge av at byen vokser, et press på arealer med dyrket jord. Tromsø Venstre*

8 *mener det på bakgrunn av beredskap, kulturlandskap, kulturhistorie og tilgang til kortreist mat er*

9 *viktig å verne mest mulig av den dyrkede jorda i kommunen.*

1 **4. Helse og omsorg**

2

3 Venstre vil gi mer til de som trenger det mest. I et sosialliberalt samfunn er det viktig med hjerterom
4 for de som faller utenfor det store fellesskapet.

5

6 Helsebegrepet handler ikke bare om den fysiske helsen. Vår psykiske helse er også svært viktig for
7 livskvaliteten. Venstre ønsker seg et helsevesen som jobber helhetlig med både fysisk og psykisk
8 helse og som ser nødvendigheten i å se hele mennesket.

9

10 Tilrettelegging for folkehelse og økt fysisk aktivitet er viktig i vår politikk for byutvikling, se
11 kapittel 2 for mer om dette.

12

13

14 **4.1 Forebygging og lavterskeltilbud for ungdom**

15 Venstre vil ruste opp skolehelsetjenesten, og flere helsesøstre er en av våre tre hovedprioriteter i
16 skolen. Vi er stolte av ungdomshelsetjenesten Tvibit, som har fått nasjonal oppmerksomhet for sitt
17 lavterskeltilbud for ungdom i Tromsø. Venstre har i inneværende periode sørget for at denne
18 tjenesten blir utvidet og flyttet til det kommende ungdomshuset på (den gamle) Brannstasjonen.

19

20

21 **4.2 Et sterkt barnevern**

22 Alle barn har rett til en trygg oppvekst. Barnevernet må sikres bemanning og økonomi slik at
23 vanskeligstilte barn kan få nødvendig støtte og hjelp uten lang ventetid. Det må arbeides
24 kontinuerlig for å inkludere barns perspektiver og sikre deres medbestemmelse.

25

26

27 **4.3 Psykisk helse**

28 Venstre ønsker økt fokus og satsing på psykisk helse, spesielt rettet mot unge. Dette er viktig for å
29 fjerne stigmaene rundt psykiske lidelser og vil gjøre det enklere for folk å søke hjelp. Det er også
30 viktig å bevilge penger til psykiatrien slik at hjelpen er tilgjengelig når man trenger den.

31

32 Fysisk og psykisk helse henger sammen og må behandles mer helhetlig. Tromsø Venstre arbeider
33 nasjonalt og lokalt for bedre samhandling mellom somatiske og psykiske helsetilbud.

34

35 Venstre vil

- 36 • Bevilge mer penger til psykiatri med sikte på å forkorte behandlingstiden
- 37 • Fortsette og styrke arbeidet med PSYKhjelpa rettet mot psykisk helse blant ungdom
- 38 • Øke psykologtilbudet i Tromsø kommune

39

40

41 **4.4 Krisesenter**

42 Venstre vil garantere for økonomisk forsvarlige og forutsigbare rammer for byens krisesentertilbud.
43 Vi er opptatt av at det skal være et likeverdig tilbud for alle kjønn, slik at vi ikke glemmer eller
44 usynliggjør bla. menn som er utsatt for overgrep og partnervold. Venstre mener at mulighetene for å
45 ha med kjæledyr under opphold på krisesenter bør vurderes, for å gi trøst og selskap, men også for
46 at dyret selv skal slippe å være hjemme hos en voldsutøver. Noen voldsutøvere kommer med trusler
47 mot eller skader dyrene og det er viktig både for tryggheten til dyret og den/de som drar på
48 krisesenteret at dyrets stell og sikkerhet er ivaretatt.

49

50

1 Venstre vil:

- 2 • sikre Krisesenterets økonomiske rammevilkår
- 3 • sikre at menns behov blir tilstrekkelig inkludert
- 4 • undersøke muligheten for at dyr kan være med på Krisesenteret

5

6

7 **4.5 Rusomsorg**

8 Sosialt ansvar handler først og fremst om å hjelpe de medmenneskene som sliter i hverdagen.

9 Venstre anerkjenner at rusmisbruk må betraktes som en sykdom og vil skifte fokus fra straff til
10 forebygging og behandling. Dette handler om å skape verdige liv for rusmisbrukerne, og deres
11 nærmeste. Venstre mener at samfunnet kan gjøre mye mer for å bidra til rusfrie liv, etter
12 akuttavrusning foreslår vi at man innen 24 timer skal ha et tilbud om hjelp til å bli rusfri. Når man
13 skrives ut skal et høvelig botilbud være på plass. Arbeid er et viktig element for å bli rusfri, og
14 Venstre vil ha flere lavterskeltilbud for arbeidssøkende i kommunen.

15

16 Helt grunnleggende for Venstres ruspolitikk er å skifte fokus fra moralisering over folks handlinger
17 til å redde liv og helse. Derfor vil Venstre bygge et sprøyterom, med helsepersonell og rent utstyr
18 tilgjengelig, for å hindre overdoser og smitte gjennom bruk av urene sprøyter.

19

20 Venstre vil:

- 21 • I samarbeid med offentlige og frivillige aktører sikre at rusmisbrukere og deres pårørende
22 har et godt omsorgstilbud tilpasset den enkeltes behov
- 23 • Etablere flere behandlingsplasser og bedre ettervernstilbud for rusmisbrukere. Ingen som
24 ønsker avrusning skal måtte stå lenge på venteliste!
- 25 • Utvikle en ordning med sprøyterom
- 26 • Sikre at alle får en individuell tiltaksplan og god oppfølging.
- 27 • Etablere et bedre tilpasset boligtilbud for alle brukere av Tromsøs kommunale boliger, og
28 bygge flere kommunale boliger gjennom stiftelsen Kommunale Boliger

29

30

31 **4.6 Arbeid er også velferd**

32 Tromsø Venstre har i kommunestyret stemt for prinsippet om aktivitetsplikt for å motta sosialhjelp
33 fra kommunen. Målet med sosialhjelp er at det skal være en midlertidig hjelp til å komme videre, og
34 Venstre mener at storsamfunnet bør strekke seg langt for å tilrettelegge for at alle skal ha noe
35 meningsfullt å gjøre om dagen. Individuelle vurderinger må ligge til grunn for anbefalinger om
36 aktivitet og mengde pr uke. For Venstre er det viktigste med denne reformen at kommunen skal gjøre
37 mer for sosialhjelpsmottakere, ikke en eventuell økonomisk gevinst som vil kunne komme av økt
38 aktivitet hos denne gruppen. Det er sannsynlig at en slik reform vil kreve store ressurser i en
39 startfase, men vi mener at dette er å investere i mennesker som ellers fort ramler utenfor det sosiale
40 fellesskapet uten en jobb å gå til. Det er mye god forebygging i å være i noe aktivitet, møte folk og
41 vite at man er til nytte.

42

43 Venstre vil:

- 44 • arbeide for at alle som mottar sosialhjelp har et individuelt tilpasset jobb- eller
45 aktivitetstilbud

46

47

48 **4.7 Helsehjelp og sanitært tilbud til bostedsløse og papirløse**

49 All human politikk bygger på at mennesker er like, og har like, umistelige menneskerettigheter.

50 Tromsø kommune har allerede i dag et godt tilbud for bostedsløse og papirløse. Venstre mener at

1 kommunen, sammen med ideelle organisasjoner, fortsatt skal stille til rådighet toalett- og dusjanlegg
2 om tilreisende grupper ikke får disse behovene dekt på egenhånd. Kommunale natthjem skal være
3 åpen for tilreisende. Ved tilfeller av at tilreisende sover ute på vinterstid skal kommunen sørge for å
4 gjøre disse kjent med overnattingsmuligheter som fins. Kommunen skal gi papirløse innvandrere
5 nødvendig helsehjelp.

6
7

8 **4.8 Eldreomsorg tilpasset den enkelte**

9 Mange eldre er ved god helse, og det er bra, men mange trenger hjelp og en utstrakt hånd fra
10 storsamfunnet. Tromsø Venstre ønsker en god eldreomsorg hvor kvalitet er det viktigste kriterium.
11 Venstre vil ta et oppgjør med den rådende helsepolitikken som handler om at alle tilbud må være
12 levert av det offentlige. I stedet for vil Venstre at det offentlige skal ta ansvar for finansiering og
13 kvalitetssikring, men i større grad samarbeide med alle gode krefter i samfunnet, som frivillige
14 organisasjoner og private helsebedrifter. Det viktigste må være at alle som har behov for hjelp for et
15 best mulig tilbud, ikke hvem som leverer tjenestene.

16

17 En god omsorgstjeneste må bygge på en fornuftig balanse mellom institusjonsbaserte tjenester og
18 en oppsøkende og nærmiljøbasert omsorg. Eldre som har behov for heldøgns pleie og omsorg skal
19 føle seg trygg på at tilbudet finnes. Alle som trenger hjelp i hverdagen må få nødvendig bistand når
20 de trenger det. Det gjelder så vel hjemmetjenester som plass i sykehjem eller omsorgsbolig. Eldre
21 og deres pårørende må få frihet til å velge tilbud som er tilpasset den enkeltes ønsker og behov. Vi
22 vil arbeide for at mulighetene for å kunne velge er til stede. Eldresentre/aktivitetssentre og
23 dagsentre er viktige møtepunkt for mange eldre og bidrar til god helse og at de eldre kan bo lenger
24 hjemme. Disse tilbudene må styrkes.

25

26 Venstre vil:

- 27 • At Otium bo- og velferdssenter fullføres etter planen (2016).
- 28 • Planlegge og rehabiliterer Kroken sykehjem
- 29 • Følger opp vedtatt strategi for etablering av bo- og velferdssentre i bydelene.
- 30 • Skape et mer variert tilbud innen eldreomsorgen, gjerne med private tilbud som supplement.
- 31 Brukerne må i langt større grad få mulighet til å bestemme innholdet i tjenestene de får fra
32 det offentlige
- 33 • Sikre fritt sykehjemsvalg, slik at den enkelte selv kan velge hvilket tilbud som passer best.
34 For at valget skal bli reelt, må det etableres flere sykehjemsplasser i både privat og offentlig
35 regi
- 36 • Etablere alders-/seniorhjem og flere omsorgsboliger for de som trenger et mindre
37 pleieintensivt tilbud
- 38 • Eldre-/aktivitetssentre og frivillighetssentraler er viktige møtepunkt for mange eldre og
39 bidrar til adspredelse og god helse. Slike møteplasser må styrkes.
- 40 • Ha lavere terskel for å kunne få hjemmetjenester og dermed sikre forebyggende tilbud for
41 eldre som trenger hjelp slik at de kan bo i eget hjem så lenge som mulig.
- 42 • Jobbe for økt bemanning og bedre medisinsk-faglig tilsyn ved sykehjemmene
- 43 • Sikre rekrutteringen til omsorgsyrkene gjennom å ta inn flere lærlinger
- 44 • "Oljeturnus" bør innføres som en prøveordning innen helse- og omsorgssektoren

45

46

47 **4.9 Kommunalt samarbeid med UNN**

48 Venstre har i inneværende periode vært med på å planlegge og vedta et Helsehus ved UNN, for å
49 ivareta pasienter som er utskrevet, og har behov for fortsatt oppfølging. Med samhandlingsreformen

- 1 er det svært viktig at kommunen har et godt samarbeid med primærhelsetjenesten. Venstre vil
- 2 arbeide for at samarbeidet med UNN blir best mulig for alle parter.

1 **5. Kunnskap og oppvekst**

4 **5.1 Barnehager**

5 Barnehagene er en viktig del av de fleste barns hverdag og oppvekst i Tromsø. Venstre vil stimulere
6 til mer samarbeid og kompetanseheving mellom barnehager, også mellom offentlige og private
7 barnehager. Venstre vil fortsette å likebehandle offentlige og private barnehager. Venstre vil vurdere
8 å innføre gratis kjernetid for 4- og 5-åringer som ikke går i barnehagen. Venstre vil vurdere å
9 opprette et mer fleksibelt barnehagetilbud, slik at det samlede tilbudet er tilpasset varierte
10 arbeidshverdager, ettersom mange foreldre ikke har arbeidstid fra 8 til 16. Det skal fortsatt være
11 begrensninger på hvor lenge barn skal være i barnehagen.

12 Venstre vil:

- 13 • at barnehageutbygginger skal være gjennomtenkt og sikre gode uteområder og et sunt
- 14 inneklime
- 15 • at det skal være lik subsidiering av private og offentlige barnehager.
- 16 • finne mer fleksible løsninger for åpningstider i barnehagene

19 **5.2 Skole**

20 Venstres hovedprioritet i skolesektoren er og blir å sørge for at Tromsø kommune utdanner og
21 beholder de beste lærerne. Ingenting kan erstatte en god lærer, det er den viktigste innsatsfaktoren
22 for å heve elevenes utbytte av å gå på skolen. En god lærer klarer å løfte alle elever, slik at de best
23 kan realisere sitt fulle potensiale og bli det de vil. Det er dette skolen handler om. Det er en skyhøy
24 ambisjon, og en ambisjon som ikke kan senkes en millimeter.
25 Foran forrige valg lovet vi å sørge for at flere lærere fikk ta etter- og videreutdanning og å
26 modernisere skolens IKT-utstyr. Kommunen tilbyr nå videreutdanning til minst 50 lærere i året, og
27 det er gjort store investeringer i ny teknologi rundt på kommunens skoler. Denne positive
28 utviklingen vil vi fortsette. I denne perioden velger vi videre å fokusere på et bedre psykisk
29 læringsmiljø for elevene, nærmere bestemt behovet for flere helsesøstre i skolen.

32 **5.3 Venstres 3 hovedprioriteringer for Tromsøskolen:**

34 *1. Utdanne og utvikle de beste lærerne*

35 Tromsø Venstre mener det er åpenbart at selv den dyktigste lærer bør få mer tid til å utvikle seg
36 faglig og i faglige fellesskap enn det man kan rekke i løpet av en travel arbeidsdag på skolen. Alle
37 lærere må gis muligheten til å videreutdanne seg, oppdatere seg faglig og diskutere med sine
38 fagfeller dersom de ønsker det. De siste fire årene viser at etter- og videreutdanning er ønsket av
39 lærerne i Tromsøskolen, vi vil fortsette satsningen på dette. Det langsiktige målet, som vi deler med
40 resten av byrådspartiene, er at alle lærere i grunnskolen skal ha 60 studiepoeng i sine
41 undervisningsfag, i første omgang vil vi sørge for at alle lærere i norsk, engelsk og matte har minst
42 30 studiepoeng i sitt fag og at det fins minst tre lærere på hver skole med 60 studiepoeng i sitt fag.

44 Nyutdannede lærere skal møtes med faglig oppfølging og støtte det første som lærer i
45 Tromsøskolen. Det er viktig at nyutdannede lærere ivaretas og får en god start i yrkeskarrieren, slik
46 at de får lyst til å fortsette som lærere her i Tromsø. Venstre mener at det bør etableres et
47 samarbeidsprosjekt mellom kommunen og lærerutdanningen ved UiT for å sikre en god overgang
48 fra studier til læreryrket. Venstre vil at kommunen skal utarbeide en plan for reduksjon i
49 rapportering, kartlegging og annen sentralstyring som stjeler tid og frihet i lærerens arbeidshverdag.
50 Venstre vil ha et kritisk blikk på omfanget av kommunale tester og kartlegginger av elevene.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50

2. Flere helsesøstre i skolen

Alle elever vil i løpet av sine ti år i grunnskolen oppleve små eller store livshendelser som kan komme i veien for deres trivsel og konsentrasjon i skolehverdagen, og uansett hvor omtenkssomme og hardtarbeidende lærere vi har så vil tiden komme til kort i møte med disse elevenes problemer. Slik situasjonen er i dag vil barna og ungdommene ofte finne ei stengt dør hos helsesøsteren, som bare er på skolen et par dager i uka. På barnetrinnet er det dobbelt så mange elever pr helsesøsterstilling enn det som er Helsedirektoratets anbefaling, på ungdomsskolen er det nesten like ille. Flere helsesøstre i Tromsø kommune vil løfte elevens trivsel og læringsmiljø, og gi læreren bedre tid til å undervise klassen sin. Flere tilgjengelige helsesøstre på ungdomsskolen og videregående vil også være et løft for ungdommens seksuelle helse. Venstre vil derfor fortsette å ansette nye helsesøstre til vi når Helsedirektoratets anbefaling. I første rekke vil vi prioritere barne- og ungdomsskolen, da vi ser at elever på videregående i og rundt Tromsø sentrum har mulighet til å bruke helsestasjonen på Tvibit, men også på videregående skoler ligger Tromsø langt bak Helsedirektoratets anbefalinger. Venstre er pådrivere for en nasjonal dugnad for å få flere helsesøstre, av begge kjønn.

3. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i skolen

Ny teknologi i skolen gir store muligheter for variert læring. Elevene bør lære seg om teknologien rundt oss, hvordan det egentlig fungerer og hva det kan brukes til. Når all tilgjengelig kunnskap er noen tastetrykk unna er det avgjørende at elevene lærer seg informasjonsinnhenting og kildekritikk fra tidlig alder. Venstre mener at skolen skal være en del av samfunnet, å kunne bruke PC og internett som arbeidsverktøy er grunnleggende for å delta i dagens samfunn og for videre skolegang. Elevene må også gjøres bevisste på personvern og trygghet på nett. Skolene må ta styring og være i forkant av de unge og på noen områder drevne databrukerne, slik at IKT støtter undervisningen framfor å distrahere. Venstre vil fortsette satsingen på oppdateringen IKT-utstyr og -kompetanse i Tromsøskolen.

5.4 Læringsmiljø

Tromsø kommune har ikke bare et stort ansvar for læringen til elevene, kommunen har også ansvar for at skolen skal være et godt sted å være og vokse. Kommunen skal sette i stand skolene til å håndtere mobbing og alle skoler skal ha en mobbeplan, Venstre mener også at frivillige ungdomsgrupper kan trekkes inn i det kontinuerlige arbeidet og i konkrete konflikter. Vi vil fortsette arbeidet for å få flere helsesøstre inn i skolen, for å være tilstede med tid til å trøste og nøste i kompliserte krangler. Hvis systemet feiler og man ikke klarer å ordne opp i en konflikt, mener Venstre at normen skal være mobberer, ikke offeret, må bytte skole.

Venstre vil ha flere yrkesgrupper inn i skolen for å avlaste læreren og bringe mer og annerledes kompetanse inn på læringsarenaene.

Venstre vil fortsette fokuset på tidlig avdekking og innsats rettet mot elever som sliter faglig. Venstre mener også at det er behov for bedre og mer systematisk oppfølging av elever som lærer raskere enn resten av klassen sin, og vil se på muligheten for egne talentprogram på tvers av skoler i noen fag. Venstre vil ikke innføre permanent nivåinndeling av klasser, og vil arbeide mot karakterer fra mellomtrinnet.

5.5 Slipp skolen fri!

Venstre vil gi større rom for elever, foreldre og ansatte til å engasjere seg og være med på å

1 bestemme utviklingen på sin skole, og vi mener at tiden nå er moden for å innføre driftstyrer i
2 tromsøskolene. Etter at Tromsø kommune gikk over til å være en tonivåkommune endret rektorens
3 rolle og oppgaver seg til mer selvstendig økonomisk og pedagogisk ansvar, med mindre støtte fra
4 kommunens administrasjon. Et driftstyre vil kunne være en stor støtte for skolelederen i driften av
5 skolen. Et driftstyre på en skole kan settes sammen på ulike måter. Vanligvis består et driftstyre av
6 rektor, representanter for de ansatte, FAU-medlemmer, elever og representanter valgt av
7 kommunestyret. De ansatte vil her få en større innflytelse på egen arbeidsplass. Foreldre vil få en
8 reell mulighet til i langt større grad påvirke skolens drift. Det vil også skape større involvering
9 engasjement og reell medbestemmelse fra elever og foreldre. Skoler ved flere av Norges største
10 byer har hatt skolestyrer i over ti år bl.a. Stavanger og Oslo. Tromsø bør være den neste storbyen
11 som går inn for driftstyrer i skolen.

12
13 Venstre ønsker mangfold og utvikling i Tromsøskolen, og er positiv til at skoleledere kan søke til
14 kommunen om å prøve alternative løsninger på utfordringer som de opplever på sin skole.

17 **5.6 Vedlikehold av skoler**

18 De siste årene har en rekke skoler blitt renoveret, ombygd og flyttet, så det har gjennomført store og
19 nødvendige oppgraderinger på kommunens skolebygninger. Venstre mener at kommunens skoler
20 hovedsaklig er i god stand, og vil fortsette arbeidet for et godt fysisk læringsmiljø.

23 **5.7 Skolestruktur**

24 Venstre mener at kvalitet i undervisningen og et givende læringsmiljø skal være avgjørende for
25 skolestrukturen i kommunen. Dette betyr at det må være en viss størrelse både i elev- og
26 lærergruppene. Derfor vil Venstre ha en kritisk gjennomgang av dagens skolestruktur for å få en
27 bedre Tromsøskole med gode læringsmiljø.

30 **5.8 Helhetlig gjennomgang av ressursbruken i PPT**

31 De siste årene har PPT (Pedagogisk-Psykologisk Tjeneste) fått tilført store ekstra ressurser for å
32 kunne ivareta sine lovmessige oppgaver. Samtidig har skolene mistet lærerårsverk som følge av at
33 ressursene flyttes over til PPT. Dette er en utvikling som er lite ønskelig. Det er derfor ønskelig å
34 gjennomgå ressursbruken i PPT og vurdere om ressurser, oppgaver og kompetanse kan overføres
35 tilbake til skolene.

37 Tromsø kommune har bygd opp flere ressurscenter for elever med behov for spesialundervisning.
38 Ressurssentrene er bygd for å samle kompetanse og gi bedre individuelt tilpasset undervisning til
39 elever med behov for spesialundervisning, og Venstre ønsker at ressursentrene blir brukt.

42 **5.9 Samisk-opplæring**

43 Alle barn som ønsker det skal ha tilgang til god opplæring i samisk språk i Tromsø kommune.
44 Venstre vil bygge videre på en ressurskole for samiskspråklige elever og lærere fra hele kommune.
45 Venstre vil arbeide for rekruttering av dyktige samisklærere og sikre at disse inkluderes i satsingen
46 på viderutdanning.

49 **5.10 Morsmålsopplæring**

50 Venstre vil gjeninnføre morsmålsopplæring på de største minoritetsspråkene i Tromsø. Å beherske

1 flere språk gir fordeler både under skolegangen og i arbeidslivet senere, og Venstre mener at
2 kommunen bør ta vare på og utvikle elevenes språk om de selv og foreldrene ønsker det.

5.11 Den kulturelle skolesekken

6 Kunst og kultur må gjøres tilgjengelig for barn og ungdom, og de må få utvikle sin kreativitet på
7 skolen. Tromsø Venstre vil beholde og videreutvikle den kulturelle skolesekken. Vi vil gi alle elever
8 muligheten til å oppleve, skape og lære innenfor teater, billedkunst, kunsthåndverk, film, spill og
9 musikk.

5.12 Svømmeopplæring

13 Svømmeopplæringen må omorganiseres. Det vil være formålstjenlig å opprette hele og halve
14 undervisningsstillinger som svømmelærere i Tromsøskolen, slik at vi får mer profesjonelle og
15 erfarne svømmelærere. Hver svømmelærer vil kunne ivareta svømmeundervisningen ved flere
16 skoler. Undervisningen må legges om slik at deler av undervisningen intensiveres og foregår i
17 mindre elevgrupper, dermed vil alle elevene i barneskolen få like mye bassengtid, og opplæring av
18 høyere kvalitet. Man vil også kunne utnytte den eksisterende bassengkapasiteten bedre. Dette kan
19 bli aktuelt når det nye svømmeanlegget på Templarheimen kommer på plass. Venstre ønsker også at
20 svømmehallene skal være åpne på søndager.

5.13 Skolefritidsordningen

24 Når skoledagen er ferdig har kommunen fortsatt ansvar for et flertall av skolebarna gjennom SFO.
25 Tromsø Venstre mener at barnas tid i SFO må være meningsfull, og at foreldre skal oppleve at de
26 får kvaliteten de forventer når det betaler for dette.

27 Venstre vil:

- 29 • At SFO må kvalitetssikres og gi barna et meningsfullt tilbud. Kommunen skal lage klare
30 retningslinjer for hva som forventes av SFO-ene.
- 31 • Tilrettelegge for mer kultur og kunst i SFO-tiden.
- 32 • Inntektsjustere SFO-prisene, slik at de som tjener mindre betaler mindre for SFO-plass til
33 sine barn.

5.14 Universitetsbyen

37 Tromsø er en by som er unik på mange måter, blant annet ved å være vertsby for verdens nordligste
38 universitet. Hver fjerde innbygger er tilknyttet universitetet på en eller annen måte, og universitetet
39 preger hverdagen både for en stor andel av befolkningen og for byen som helhet. Venstre vil
40 samordne i by- og transportplanlegging med studentboligbyggingen og ha en god dialog med
41 studentene og universitetsledelsen. Studentsamskipnaden har store og nødvendige boligprosjekter
42 på vent, som er klare for utbygging, men mangler finansiering fra staten. Venstre vil at Tromsø
43 kommune skal være positiv til forenklete reguleringsplaner for nye studentboliger, og om det er
44 nødvendig for å få realisert nok studentboliger vil Tromsø kommune garantere for lån til
45 studentsamskipnaden.

47 Venstre ønsker å styrke universitetsbyen Tromsø ved å:

- 48 • Innføre aldersuavhengig studentrabatt på kollektivtransport
- 49 • I siste instans sikre lånegaranti for bygging av studentboliger
- 50 • Prioritere studentboligprosjekter, og realisere de planlagte prosjektene langs Dramsvegen og

- 1 på Isrenna samt nær Stakkevollvegen
- 2 • Styrke møteplasser for forskningsmiljøene og det lokale næringslivet
- 3 • Fortsette dialogen og samarbeidet mellom byens politiske ledelse, universitetsledelsen og
- 4 studentlederne

5
6

7 **5.15 Flere lærlingplasser i kommunen**

- 8 Venstre mener at kommunen må ta større ansvar for å tilby lærlingplasser, og at bedrifter som tar i
- 9 mot lærlinger skal prioriteres i anbudssituasjoner.

1 **6. Kultur**

2

3 Et mangfoldig kulturliv er noe av det som gjør Tromsø til en spennende by å bo i og besøke, og
4 kultur er nå, som ved forrige valg, en av Venstres hjertesaker. Vi går til valg på fornyet tillit i
5 byrådet, og når det gjelder kultur har vi en viktig rolle å spille på borgelig side. For Venstre er ikke
6 kultur bare en hyggelig bonus, kultur er viktig for folk og viktig for Tromsø, og vi har passet på at
7 bevilgningene til kultur ikke har blitt rammet hardere enn andre poster når kommunen har vært nødt
8 til å kutte i budsjettene.

9

10 I perioden som gikk har vi sørget for mer tilgjengelige biblioteker, økt støtte til kultur som ikke er
11 tilknyttet offentlige institusjoner, fullfinansiering av ungdomshuset på Brannstasjonen, flere
12 ungdomsklubber, utvikling av nye kulturtilbud som SMAK Matfestival og Verdens Beste
13 Barnefilmfestival, støtte til private kulturskoletilbud, økning av tilskudd til Hålogaland Teater og
14 Nord-Norsk Opera og Symfoniorkester og en avtale med Sametinget om bevaring av samisk kultur.
15 I tillegg til dette er byen blitt et enda mer attraktivt sted for freelance kulturutøvelse. Mye av dette
16 har blitt realisert på grunn av samarbeid mellom politikere, kulturarbeidere og byens næringsliv. Vi
17 har fortsatt ambisjoner på vegne av Tromsøs kulturliv!

18

19

20 **6.1 Barn og unge**

21 Et godt kulturtilbud for alle barn er viktig for at hver enkelt skal få utvikle sine talenter.
22 Kommunens kulturtilbud for barn skal fremme innsikt, engasjement, og den enkeltes personlige
23 dannelse. Rekruttering til byens kultur er også en bonus og en forutsetning for et intakt kulturliv
24 også i fremtiden. Den kulturelle skolesekken og kulturskoletilbudet er i denne sammenhengen
25 viktig. Like viktig er andre allment tilgjengelige tilbud som barn og familier kan oppleve, som
26 konserter som er tilpasset barn og kunst som vises i bybildet. Venstre er glad for etableringen av
27 Verdens Beste Filmfestival og for at byens festivaler har et godt fokus på barn og unge.

28

29

30 **6.2 Fritidsaktiviteter for barn og unge**

31 Møteplasser for kultur og fritidsinteresser innebærer så mangt, og Venstre er opptatt av at alle skal
32 finne noe som engasjerer dem. Vi vil derfor arbeide for at Brannstasjonen ungdomshus får et variert
33 tilbud, og vi ønsker at huset skal være tilgjengelig for ulike typer interesser og talenter. Funn fra
34 UngData-undersøkelsen må brukes i alle sektorer i Tromsø kommune for å styrke barn og unges
35 oppvekstvilkår, samt forebyggende og tverrfaglig innsats. Ressurser må prioriteres mot bydeler og
36 distrikt som kommer dårlig ut i UngData-undersøkelsen. Undersøkelsen viser en utfordring knyttet
37 til psykisk helse, spesielt blant unge jenter. Den vedtatte styrkingen av helsesøstertjenesten må i
38 særlig grad rettes inn mot denne gruppen.

39

40 Spilleavhengighet og høy tidsbruk foran skjerm må tas på alvor. Samtidig gir en fornuftig bruk av
41 ny teknologi muligheter for verdiskapning og utvikling av kreative næringer. Dette temaet
42 innarbeides som en egen del i Tromsø kommunes nye kulturplan og det bør etableres et eget
43 fagsenter for spill og media literacy i den gamle brannstasjonen.

44

45 Mulighet til å delta i fritidsaktiviteter er minst like viktige i distriktet som i byen, og Venstre vil
46 styrke fritidsklubber og andre tiltak for barn og ungdom utenfor bykjernen.

47

48 Venstre vil:

- 49 • Fortsette å bygge ut kulturskoletilbudet, offentlig så vel som privat drevet.
- 50 • Fremme barneperspektivet i møte med kulturnæringa

- 1 • Være en pådriver for en snarlig utbygging av Brannstasjonen ungdomshus og at dette huset
2 kommer flest mulig ungdommer til gode
3 • Støtte opp om kommunens fritidsklubber økonomisk
4
5

6 6.3 Bibliotek

7 Bibliotekene er viktige samlingssteder, der alle lag av befolkningen har tilgang på gratis bøker, men
8 også et mangfold av andre aktiviteter. Venstre er svært stolte av biblioteket i Tromsø, det er blant de
9 best besøkte folkebibliotekene i Norge, og Venstre vil gjøre tilbudet enda mer tilgjengelig for
10 innbyggerne. I forrige periode har vår byråd sørget for utvidede åpningstider gjennom bruk av
11 selvbetjening. Venstre mener også at det er på høy tid at det bygges et bibliotek på Kvaløya.
12
13

14 6.4 Lokal tradisjon og kultur

15 Venstre vil støtte opp om dem som vil dyrke lokale kulturelle tradisjoner, til glede for både
16 tromsøværing og tilreisende. Vi er varme tilhengere av lokal matkultur og har vært med på å gi
17 oppstartstøtte til SMAK Matfestival. Nå arbeider vi for å realisere Kystens hus. Vi vil bevare
18 ordningen Inn på tunet, som gjør landbruket i kommunen mer tilgjengelig for innbyggerne. Vi vil
19 også fortsatt arbeide for at samisk kultur skal synes i bybildet, og at avtalen med Sametinget skal
20 bringe frukter for kulturlivet.
21
22

23 6.5 Tilgjengelighet

24 Tromsø Venstre vil gi kunsten plass i det offentlige rom, slik at byen blir mer spennende og
25 kunstnerne kan nå et bredere publikum. Venstre mener at Tromsø bør ha lovlige grafittivegger.
26

27 Venstre vil:

- 28 • Tilrettelegge for at kunstnere har arealer til å vise fram kunst i offentligheten
29
30

31 6.6 Fri kultur

32 Venstre har i forrige periode gjort mye for å løfte og likebehandle det frie kunstfeltet, altså aktører
33 som ikke er tilknyttet offentlige institusjoner. Vi er opptatt av at de skal kunne bevare sin
34 kunstneriske og organisatoriske uavhengighet, samtidig som det offentlige skal bidra til forutsigbare
35 økonomiske rammebetingelser, tilgang på gode øvingslokaler og hjelp til samarbeid med
36 næringslivet.
37
38

39 6.7 Kultur som næring

40 Tromsø tjener på et levende kulturliv, og de mange festivalene, HT og NOSO, er sterke merkevarer
41 for byen. Tromsø Venstre vil at kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for samarbeid mellom
42 kulturutøvere og næringslivet, der begge parter og byen kan tjene på det.

1 **7. Idrett og friluftsliv**

2

3 Vi får mye igjen for det vi satser på idrett, gjennom økt trivsel og styrket folkehelse. Venstre mener
4 at det er viktig at alle, og særlig barn og ungdom, har like muligheter til å være i aktivitet og å bli
5 god i sin idrett. Våre høyeste prioriteter er flerbrukshaller og økt tilgjengelighet
6 for flere brukergrupper. Det er få kommuner i Norge som kan vise til et så bredt utvalg av
7 friluftslivsmuligheter innenfor kommunen, fra dykking på havets botn, via sjøkultur og havfiske,
8 padling, turer i skog og mark, jakt, fjelltur og luftsport. Denne muligheten spiller en viktig rolle
9 både for bostedlyst, for folkehelse, for næringsliv og for rekruttering av studenter og ansatte i
10 arbeidslivet. Venstre vil bidra til at friluftslivsutfoldelse kan ha gode rammevilkår, og at det er et
11 godt samarbeid mellom frivillige og offentlige organisasjoner som arbeider innenfor dette feltet.

12

13

14 **7.1 Tromsøbadet**

15 Venstre vil bygge et sårt tiltrengt og etterlengtet badeanlegg, Tromsøbadet, på Templarheimen. Dette
16 er prioritert i vårt forslag til idrettsplan. Vi er opptatt av dette skal komme alle byens innbyggere til
17 gode og være godt tilrettelagt for mennesker med nedsatt funksjonsevne, og danne hjertet i den
18 idrettsbyen på Templarheimen.

19

20

21 **7.2 Prioriterte prosjekter**

22 Venstre har vært med på å utarbeide en idrettsplan, og den legger grunnlaget for våre
23 budsjettprioriteringer fremover. De prioriterte prosjektene er:

- 24 • Svømme- og badeanlegg på Templarheimen
- 25 • Skiløype og skiskytteranlegg, Grønnåsen skistadion
- 26 • Normalhall, Storelva
- 27 • Turnhall og klatreanlegg, Templarheimen
- 28 • Rulleskiløype, Storelva
- 29 • TUIL Arena, Tromsdalen

30

31

32 **7.3 Mesterskap**

33 Venstre er stolt av at Tromsø har vært vertsby for store arrangementer som Sjakk- OL og Arctic
34 Race of Norway, og Venstre i byrådet har vært pådrivere for å realisere disse prosjektene. Vi vil
35 fortsette å drømme og satse stort, og på å bygge videre på arrangørkompetansen som vi har her i
36 Tromsø.

37

38

39 **7.4 Aktiv fritid for barn og unge**

40 Venstre arbeider for at de kommunale idrettshallene skal være mest mulig åpne og tilgjengelige for
41 bruk. Disse lokalene skal bevares gratis for barnehager og skoler på dagtid. Se også programpunkt
42 om 6.2 fritidsaktiviteter. Ski- og akebakker er sentralt i tilretteleggingen for aktivitet i bydelene og i
43 distriktet, det er aktiviteter som er lett tilgjengelige for mange og relativt billig å få til for
44 kommunen.

45

46

47 **7.5 Tromsømarka**

48 Venstre er stolte av at Tromsømarka har blitt opprustet de siste årene, og vil fortsette arbeidet med
49 aktiv ivaretagelse av dette løypenettet og fortsatt utbygging av nye snarveier. Målet er at enda flere

1 skal komme seg til og fra jobb og fritidsaktiviteter gjennom grønne (og hvite) snarveier som binder
2 byen sammen. Venstre vil utvide Tromsømarka-prosjektet til andre bydeler.

5 **7.6 Vintersport**

6 Tromsø har gode forutsetninger for å være en attraktiv vintersportsby, både for tilreisende og
7 fastboende. Det borgerlige byrådet, med Venstre, har arbeidet for å realisere et alpintcenter i
8 Håkøybotn. Dette vil vi arbeide videre med.

11 **7.7 Skuterkjøring**

12 Tromsø Venstre vil ikke åpne for skuterløyper i kommunen. Dersom det åpnes for skuterløyper i
13 Tromsø kommune, må dette følges opp med økte ressurser for informasjon om og politikkontroll mot
14 ulovlig skuterkjøring.

16 **Dissens**

17 Medlemmene Bergheim og Iversen vil erstatte avsnittet med følgende tekst:

18 *Tromsø Venstre vil la lokale naturforhold være avgjørende for hvor det kan åpnes for skuterløyper i*
19 *kommunen. Vurderingene må baseres på både faglige vurderinger om konsekvenser for dyr og*
20 *natur, og på en helhetlig vurdering av hvilke områder i kommunen som skal være forbeholdt*
21 *skogens ro. Venstre mener at det er plass nok i Tromsø kommune til både skuterkjørere og skigåere.*
22 *Om kommunen vedtar å åpne skuterløyper bør konsekvensene av dette evalueres etter ei gitt tid.*

25 **7.8 Skytebanen**

26 Alle vil flytte skytebanen fra Tromsdalen, men alle er ikke innstilt på at banen faktisk må flyttes et
27 sted. Vi vil flytte skytebanen til Kjoselvdalen i Tønsnes.

30 **7.9 Sikker ferdsel**

31 Tromsø med sin beliggenhet med fjell på alle kanter skaper store muligheter for friluftsliv og
32 rekreasjon. Dessverre dør det årlig unge personer i snøskred i nærområdene. Venstre ønsker å sette
33 fokus på sikker ferdsel i fjellet, hele året. Gjennom en lokal læreplan i fjellsikkerhet, vil elevene i
34 ungdomskolen kunne få en grunnleggende innføring i trygg ferdsel, grunnleggende førstehjelp og
35 spesielt snøkunnskap med fokus på snøskred. Dette kan være et tilbud på skolen etter skoletid, i
36 samarbeid med de frivillige hjelpeorganisasjonene.

1 **8. Vekst og verdiskaping**

2

3 Venstre vil ha en politikk som stimulerer til vekst og verdiskaping i Tromsø. For å få dette til er det
4 viktig med en sunn og ansvarlig kommuneøkonomi, i tillegg til en helhetlig strategi som stimulerer
5 til verdiskaping hos gründere og private bedrifter. Etter fire år med Venstre i byråd med ansvar for
6 næring, har antall nyetableringer i Tromsø doblet seg. Det er en målsetning at denne utviklingen
7 skal fortsette fremover og at det skal være større vekst i private bedrifter.

8 Tromsø skal være en motor for nyskaping og vekst for hele regionen. For å få til dette
9 fokuserer Venstre på å skape et godt næringsklima, spesielt for små og mellomstore bedrifter, og for
10 å forbedre offentlig sektor. Dette er avgjørende for å sikre flest mulig arbeid, og for å sikre inntekter
11 til å bedre velferdstilbudet.

12

13

14 **8.1 Kommuneøkonomi**

15 Den viktigste oppgaven til Venstre de siste fire årene har vært å få orden på kommuneøkonomien.
16 Det er avgjørende at alle deler av kommunen holder sine budsjetter og bidrar til en bedre
17 kostnadskontroll. En sunn og bærekraftig kommuneøkonomi er en grunnmur for all kommunal
18 virksomhet.

19

20

21 **8.2 En moderne og fremtidsrettet kommune**

22 En stor kommune som Tromsø må kontinuerlig være i omstilling for å kunne se hvordan drifte
23 kommunen på en bedre og mer effektiv måte. Kommunen har et stort innsparingspotensiale
24 gjennom økt digitalisering av flere tjenester. Dette vil spare penger, og vil gi innbyggerne bedre
25 kvalitet på kommunale tjenester.

26

27

28 **8.3 Eierskap**

29 Å utøve et profesjonelt eierskap er viktig for å kunne ivareta store kommunale verdier. Venstre vil
30 samle alt kommunalt eierskap under en fagbyråd for å sikre at eierskapet til selskaper som Troms
31 Kraft, Tromsø Parkering, Remiks og Tromsø Havn blir forvaltet på en god måte.

32

33

34 **8.4 Eiendomsskatt**

35 Venstre har bidratt til å redusere eiendomsskatten, og vil redusere den i neste periode.
36 Eiendomsskatten rammer skjevt, og bidrar til å gjøre øke de allerede høye boligkostnadene i
37 Tromsø. Med bakgrunn i Tromsø kommunes økonomiske situasjon er det ikke realistisk å fjerne
38 eiendomsskatten i neste periode.

39

40

41 **8.5 Kultur som næring**

42 Gjennom satsingen på INTRO-fondet har Tromsø kommune løftet kultur som næring, og
43 potensialet som ligger der. Venstre vil fortsette å bruke det kommunale næringsfondet til å stimulere
44 til utvikling av kulturnæringen gjennom etablering av nye festivaler og utviklingsprosjekter.

45

46

47 **8.6 Søndagsåpne butikker**

48 Venstre vil ikke innføre søndagsåpne butikker i Tromsø, av hensyn til de butikkansattes helgefri.

49

50

1 **Dissens**

2 Medlemmene Iversen, Dahl og Stein vil erstatte avsnittet over med følgende tekst:

3 *Dersom kommunene får bestemme dette selv vil Venstre tillate søndagsåpne butikker i Tromsø, av*
4 *hensyn til tromsøværingers valgfrihet og byens stadig økende turistnæring.*

5

6

7 **8.7 Turisme**

8 Venstre vil tilrettelegge for økt turisme i kommunen. Venstre er positiv til det nye havneterminalen
9 på Prostneset, og er opptatt av det blir et sted hvor turister kan finne god informasjon om aktiviteter
10 og severdigheter i Tromsø også utenfor turistinformasjonens åpningstider.

11

12

13 **8.8 Bolyst**

14 Å stimulere til å øke bolysten er viktig for utviklingen av et attraktivt næringsliv. Skal næringslivet
15 rekruttere rett kompetanse trenger, Tromsø å fremstå som en attraktiv kultur- og idrettsby med et
16 rikt og variert tilbud til hele familien. Venstre vil bruke det kommunale næringsfondet til å også
17 stimulere til økt bolyst gjennom å støtte opp om initiativ for nye kultur- og aktivitetstilbud.

18

19

20 **8.9 Ja-holdning**

21 Venstre er med på å forfekte en ja-holdning i Tromsø kommune. Denne holdningen er viktig å
22 videreføre i neste periode. Kommunen skal være en positiv og løsningsorientert aktør som innenfor
23 gjeldende lover og regler finner gode løsninger for enkeltpersoner, bedrifter og organisasjoner.
24 Dette gjelder spesielt for byggesaksbehandling og for skjenkesaker.

25

26

27 **8.10 Et levende kultur- og uteliv**

28 Å sikre gode og forutsigbare rammevilkår er viktig for å sikre et levende kultur- og uteliv. Venstre
29 har innført en politikk hvor det er lett å få skjenkeløyve, men også lett å miste. Det er gjennomført
30 en rekke grep for forenkling, samt at det er strenge krav for bevilgningshaverne. Denne politikken
31 har vært en suksess, og bør videreføres i neste periode. Venstre vil også gi utesteder mulighet til å
32 skjenke så lenge som nasjonal lov gjelder, og vurdere å åpne for at det kan gis skjenkeløyver til
33 restauranter som er lokalisert på kjøpesentre.

34

35 Venstre vil:

- 36 • drive en ansvarlig økonomisk politikk som sikrer en kommuneøkonomi i balanse
- 37 • modernisere kommunen gjennom økt digitalisering og forenkling
- 38 • utøve et mer profesjonelt kommunalt eierskap
- 39 • redusere eiendomsskatten
- 40 • stimulere til økt bolyst
- 41 • At Tromsø kommune skal møte innbyggere med en klar JA-holdning
- 42 • ha en skjenkepolitikk hvor det er lett å få og lett å miste skjenkeløyve

43

1 **9. Demokrati og deltakelse**

2
3

4 **9.1 Parlamentarisme**

5 Et bredt flertall i kommunestyret vedtok høsten 2011 å innføre parlamentarisme i Tromsø
6 kommune. Venstre var en del av dette flertallet, og vi vil videreføre denne styreform.

7 Parlamentarisme går ut på at partiene som har flertall i kommunestyret danner et byråd, som styrer
8 administrasjonen av kommunen. og som kontrolleres av kommunestyret. Parlamentarismen har
9 resultert i en mer effektiv og handlekraftig politisk ledelse, og innbyggerne vet hvem som står
10 ansvarlig for politikken som er ført når det er valg.

11
12 Parlamentarismen har resultert i en mer effektiv og handlekraftig politisk ledelse. Samtidig er det
13 grunn til å ta spørsmålet om åpenhet i politikken alvorlig. Venstre ser positivt på at ordningen nå
14 skal evalueres av ekstern kompetanse og vil etter at evalueringen er utført ta initiativ for en aktiv
15 prosess for å bearbeide anbefalingene fra evalueringen.

16
17 Venstre mener at kommunestyret alltid bør spørres når nye områder i kommunens tjenester vurderes
18 konkurranseutsatt eller privatisert. Vi vil også arbeide for brede tverrpolitiske løsninger i store og
19 avgjørende saker som samferdsel og andre områder som krever langsiktig planlegging og fordeling
20 av store pengesummer.

21

22 Venstre vil:

- 23 • Videreføre en parlamentarisk styreform i Tromsø kommune

24

25

26 **9.2 Stemmerett for 16-åringer**

27 Venstre ønsker at Tromsø skal delta i forsøket med stemmerett for 16-åringer. 16-åringer kan
28 komme i fengsel og betale skatt, men de kan ikke bestemme hvordan de vil ha sitt eget
29 lokalsamfunn. 16-årig stemmerett vil også bety økt politisk engasjement og entusiasme, det er bra
30 for lokaldemokratiet.

31

32 Venstre vil:

- 33 • Gi kommunens 16-åringer stemmerett

34

35

36 **9.3 Arbeidsgiverpolitikk**

37 Venstres mål er at Tromsø kommune skal være en attraktiv og spennende arbeidsplass.
38 Organisasjonen blir bedre for den enkelte og som helhet når de ansatte er med og påvirker
39 prosesser. Venstre mener at alle ansatte skal ha muligheten til å bli hørt, og vi vil likebehandle alle
40 fagforeninger i prosesser som foregår i kommunen.

41

42 Venstre vil:

- 43 • Arbeide kontinuerlig for å for å forbedre de ansattes innflytelsesmuligheter
- 44 • At alle fagforeninger skal stille på lik fot når det gjelder å få sine interesser hørt i kommunen

45

46

47 **9.4 Frivillighet**

48 Et aktivt sivilsamfunn er en forutsetning for et rikt og levende demokrati. Frivilligheten i Tromsø
49 gjør byen til en god by å bo i. For Venstre har frivillige organisasjoner en stor egenverdi, og det er
50 avgjørende at frivilligheten kan utfolde seg i samfunnet. I forrige periode bidro Venstre til å få på

1 plass en ekstra frivilligmillion. Venstre har tatt initiativet til å starte opp med et prosjekt som heter
2 Lesevenn. Det er en ordning der frivillige eldre, eller andre, leser med skolebarn som trenger det. Vi
3 håper at Lesevenn vil vokse seg større i årene som kommer, og oppfordrer alle interesserte til å
4 melde seg som en lesevenn!

5

6 Venstre vil:

- 7 • Lytte til de frivillige organisasjonene
- 8 • Videreføre prosjekt Lesevenn

9

10

11 **9.5 Tillit til borgerne**

12 Innbyggerne i Tromsø eier de kommunale bygningene og tilbudene, og Venstre vil legge til rette for
13 at disse godene utnyttes til fulle. Derfor har vi i forrige periode utvidet åpningstidene på tre av
14 bibliotekene i byen dramatisk, ved å gi brukerne nøkkelen inn til sine bøker etter normal stengt tid.
15 Vi har også vært med på å lage mer fleksible regler for utlån av kommunale bygg, som skoler og
16 treningshaller. Dette er en utvikling vi ønsker å fortsette i neste periode.

17

18 Venstre vil:

- 19 • Gi innbyggerne større tilgang til kommunale bygg der det er mulig

20

21

22 **9.6 Trygg i Tromsø**

23 Krisesenteret gjør en uvurderlig innsats for mennesker i nød, dette arbeidet bør styrkes og utvikles.
24 Venstre ønsker å se på muligheten for å la voldsutsatte ha med seg kjæledyr på Krisesenteret, slik at
25 dyret slipper å omplasseres eller i verste fall bo med voldsutøveren. Venstre vil holde fast ved og
26 arbeide for at voldtektsforbrytere aldri skal få skremme folk fra å bevege seg fritt ute i sin egen by.

27

28 Venstre vil:

- 29 • Styrke Krisesenteret
- 30 • Gi voldsutsatte muligheten til å ha med seg kjæledyr ved opphold på Krisesenteret
- 31 • Fortsette arbeidet for bedre belysning i Tromsø sentrum

32

33

34 **9.7 Grenser for politikk**

35 Venstre vil begrense overvåking av innbyggerne, og sørge for at all overvåking som finner sted er
36 godt kjent. Venstre prioriterer datasikkerhet og begrensnings av mengden personlig data som lagres
37 av kommunen. Venstre vil arbeide mot stigmatisering og gruppeavstraffelser, fattig som rik skal
38 kunne spasere fritt i Storgata. Venstre vil derfor reversere utvidelsen av politivedtektene som gir
39 Politiet mulighet til å henvise tiggere til tildelte soner i byen og å pålegge tiggere plikt til å melde
40 seg for Politiet. Venstre vil gå i mot forbud av tigging i kommunen.

41

42 Venstre vil:

- 43 • Kartlegge antall overvåkningskameraer i Tromsø og fjerne unødvendige kameraer
- 44 • Prioritere datasikkerhet
- 45 • Begrense kommunal lagring av personlig data
- 46 • Frata politiet muligheten til å inndele byen i tiggefrie soner og å pålegge tiggere meldeplikt

47

48

49

1 **9.8 En raus og inkluderende by**

2 Venstre vil at Tromsø alltid skal ta i mot sin andel flyktninger og alltid bli bedre til å legge til rette
3 for en ny start her. Alle skal kunne være seg selv og nå så langt de vil i Tromsø, uavhengig av
4 etnisitet, kjønn, seksuell legning, eller funksjonsevne. En kontinuerlig kamp mot diskriminering er
5 nødvendig for å sikre trygghet, mangfold og respekt for at mennesker er ulike og har ulike ideer om
6 det gode liv. Tromsø kommune har i samarbeid med flere andre lag og organisasjoner etablert gode
7 tjenester for å gi visjonene om en inkluderende kommune et ordentlig innhold i praktiske tiltak, bl.a.
8 gjennom aktivitetsguide for barn og ungdom, internasjonal dag og gode og tilgjengelige
9 informasjonstjenester. Dette arbeid må videreføres og forsterkes.

10

11 Venstre vil:

- 12 • Arbeide for at kommunen skal ta ansvar for å ta i mot og bosette flyktninger
- 13 • At kommunen og bydeler går foran for å sikre like jobbmuligheter for alle
- 14 • At samarbeidet med frivillige organisasjoner som driver flerkulturelt arbeid styrkes
- 15 • At offentlige dokumenter åpner for et tredje kjønnsalternativ der dette må oppgis

16

17

18 **9.9 Den tospråklige byen**

19 Tromsø har en samisk minoritetsbefolkning med sterk og langvarig tilknytning til kommunen.
20 Samisk er en viktig del av Tromsøs historie og kultur, og samisk kultur gjør Tromsø til en mer
21 interessant by å bo i og besøke. Venstre mener at Tromsø har et stort ansvar for å ta vare på samisk
22 kultur og språk, samt å synliggjøre dette i bybildet. Vi har vært en pådriver for å vedta en
23 forpliktende samarbeidsavtale med Sametinget, et samarbeid som blant annet skal sikre samiske
24 barns rett til å lære samisk, samt syke og eldres rett til å bli forstått på sitt eget språk. Venstre er stolt
25 av at mye av skiltingen i kommunen er på norsk og samisk, og vil fortsette denne utviklingen.

26

27

28 **9.10 Tromsø i verden**

29 Venstre er tilhenger av folk til folk-initiativ, og mener at samarbeid på tvers av landegrenser kan
30 åpne opp for forståelse og nye ideer. For å oppnå dette må samarbeidet etter vår mening være
31 målrettet og med et konkret innhold. Derfor mener vi at nye vennsapsprosjekter skal ta
32 utgangspunkt i sak og felles målsetninger, og at andre aktører enn kommunen inkluderes der det
33 formålstjenlig.

34

35

36 **9.11 Kommunesammenslåing og samarbeid med fylkeskommunen**

37 Venstre mener at kommunesammenslåing er nødvendig for å sørge for et stadig bedre og bredere
38 tjenestetilbud til innbyggerne. Større kommuner må tildeles større ansvarsområder og ressures fra
39 staten, slik flyttes makt nedover og nærmere borgerne. Venstre er pådriver for samarbeid med
40 omkringliggende kommuner, i forrige kommunestyreperiode ble for eksempel kommunens
41 landbrukstjenester samlokalisert med Balsfjord kommune.

42

43 Venstre mener at det etter kommunereformen fremdeles skal være tre forvaltningsnivåer. Også i
44 fremtiden er det avgjørende at kommunen samarbeider med det regionale forvaltningsnivået,
45 uansett om det er fylke eller en større geografisk region. Venstre ønsker å arbeide for bedre
46 samhandling og kommunikasjon mellom fylkeskommunen og kommunen, og sikre en god
47 strategisk dialog som involverer bl.a. universitetet og det lokale næringsliv.

48

49 Venstre vil:

- 50 • Arbeide for samarbeid mellom kommuner om bedre og mer effektive kommunetjenester.

- 1 • Flytte ansvaret for kollektivtransport i Tromsø til fra Troms fylkeskommune til Tromsø
- 2 kommune
- 3 • At ansvaret for tannhelse flyttes til Tromsø kommune
- 4 • At ansvaret for videregående opplæring flyttes til Tromsø kommune
- 5

6 **Dissens**

7 Medlemmene Iversen og Bergheim vil stryke det siste kulepunktet over.